

శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు (NTR) గారి సినీ సాహిత్యం-సామాజిక సందేశం

బత్తిని రాజ జయచంద్రన్

స్కూల్ ఆసిస్టెంట్ (తెలుగు),
 గవర్నమెంట్ హైస్కూల్, పత్తికొండ (పోస్ట్),
 పత్తికొండ (మండలం), కర్నూలు జిల్లా,
 ఆంధ్రప్రదేశ్,

ఉపోద్ఘాతం:

సినిమా అంటే కేవలం వినోదం కాదు. ముఖ్యంగా తెలుగు ప్రజలకు 1950-1980 మధ్య సినిమా హాళి గుడి, బడి, కోర్టు అన్నీ అయింది. చదువురాని రైతు, పల్లె పడుచు కూడా మూడు గంటలు కూర్చుని “ధర్మం, నీతి, మానవత్వం” నేర్చుకునేది అక్కడే. ఆ బడికి ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు.

NTR నటించిన 300+ సినిమాల్లో ఆయన పలికిన ప్రతి డైలాగ్, పాడిన ప్రతి పాట సినీ సాహిత్యంగా మారింది. ఆ సాహిత్యానికి ప్రాణం పోసింది సామాజిక సందేశం. తెరపై రాముడుగా అవతరించి “ఏకపక్షీవ్రతం” చెప్పారు. కృష్ణుడుగా “లోక కళ్యాణం” చెప్పారు. రైతుగా “చెమట విలువ” చెప్పారు. కులగర్వం ఉన్న జమీందారుగా “పుట్టుక కాదు గుణం ముఖ్యం” అని నిలబడినారు.

ప్రధాన వాదన: NTR గారి సినీ సాహిత్యం వినోదంతో పాటు సంస్కరణకు వేదికగా నిలిచింది. ఆయన పాట, మాట ప్రజల మనసులోకి వెళ్లి సమాజాన్ని ప్రశ్నించింది, మార్చింది.

సామాజిక సందేశం :

1. కుల, వర్గ రహిత సమాజం -- “పుట్టుకతో ఎవ్వరూ గొప్పవారు కారు”

1955 లో విడుదలైన మిస్టర్స్ సినిమా ఒక సంచలనం. NTR “రాజు” పాత్రలో జమీందారు వేషంలోనే కులగర్వాన్ని ఖండించారు.

పాట: కూలి చేసి బ్రతికే మనుషులు -- కూలి రాజులురా

కీలక లైన్: పుట్టుకతో ఎవ్వరూ గొప్పవారు కారురా -- పుణ్యము చేస్తే గొప్పవారు అవుతారురా

విశ్లేషణ: అప్పటి సమాజం “జన్మతః వర్ణ వ్యవస్థ” ని నమ్మేది. బ్రాహ్మణుడు పుట్టగానే గొప్ప, శూద్రుడు పుట్టగానే తక్కువ. NTR ఈ సిద్ధాంతాన్ని ఒక్క లైన్ తో కూలదోశారు. పుట్టుక కాదు, చేసే పుణ్య కర్మే మనిషిని గొప్పవాడిని చేస్తుందని చెప్పారు. రాజు వేషంలో ఉండి కూలిని “రాజు” అని పిలిచారు. గడ్డపాఠ పట్టుకుని పాడడం ద్వారా “నేను మీలో ఒకడిని” అనే సంకేతం ఇచ్చారు.

ప్రభావం: ఈ పాట తరువాత పల్లెల్లో కూలీలు “మేము కూలి రాజులం” అని గర్వంగా తలెత్తుకున్నారు. ఆత్మన్యూనత పోయి, ఆత్మగౌరవం వచ్చింది. దళిత, బహుజన ఉద్యమాలకు ఇది ఒక సాహిత్యపు ఆయుధం అయింది.

2. కష్టజీవి, రైతు గౌరవం -- “చెమటోడ్డి పండించాము”

NTR స్వయంగా నిమ్మకూరు అనే వ్యవసాయ కుటుంబం నుండి వచ్చారు. అందుకే ఆయన సినిమాల్లో రైతుకు, కూలీకి ఎప్పుడూ అగ్రస్థానం ఇచ్చారు.

పాట 1: కూలి చేసి బ్రతికే మనుషులు -- కూలి రాజులూరా -- మిస్సమ్మ

పాట 2: చిక్కని దొంతర్లు మావి -- చెమటోడ్డి పండించాము -- లవకుశ 1963

విశ్లేషణ: “చేతి కష్టం చేయని వాడు చేతకాని దద్దమ్మరా -- చెమటోడ్డి పని చేసే వాడు దేశానికి వెలుగుబాటరా” అనే లైన్లు దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు మూలమైన రైతును కీర్తించాయి. AC గదిలో కూర్చునేవాడు కాదు, ఎండలో చెమటోడ్డివాడే దేశాన్ని నడుపుతున్నాడని చాటి చెప్పారు.

ప్రభావం: “అన్నదాత సుఖీభవ” అనే నినాదానికి బీజం ఇక్కడే పడింది. తరువాత NTR ముఖ్యమంత్రిగా రైతుకు రూ. 2/- కిలో బియ్యం, చేతివృత్తుల వారికి రాయితీలు ఇవ్వడానికి మూలం ఈ సినిమా పాటలే.

స్త్రీ గౌరవం, దేశభక్తి :

3. స్త్రీ గౌరవం & విద్య -- “తల్లి మనసు కన్నా మిన్నా దైవం లేదురా”

రాముడు, కృష్ణుడు వేషాల్లో NTR స్త్రీకి అత్యున్నత స్థానం ఇచ్చారు. తల్లి, చెల్లి, భార్య -- ప్రతి స్త్రీ పాత్రను పూజనీయంగా చూపించారు.

పాట 1: తల్లి మనసు కన్నా మిన్నా -- దైవం లేదురా -- లవకుశ

పాట 2: ఆడదాని అంతస్థు వెంచాలి -- అజ్ఞానపు చీకటి తొలగించాలి -- మంగమ్మ శపథం

విశ్లేషణ: “జనని జన్మభూమిష్ట స్వర్గాదపి గలియసి” శ్లోకాన్ని జనబాహుళ్యంలోకి తీసుకెళ్లారు. తల్లి స్థానం దేవుడి కన్నా గొప్పదని బోధించారు. అదే సమయంలో ఆడపిల్లలకు చదువు చెప్పాలని, స్త్రీ చదివితే కుటుంబం, సమాజం బాగుపడుతుందని సూటిగా చెప్పారు. 1960ల్లో ఆడపిల్లల చదువు అరుదుగా ఉన్న రోజుల్లో ఇది విప్లవాత్మక సందేశం.

ప్రభావం: ఈ పాటలు విన్న తరం స్త్రీని గౌరవించడం నేర్చుకుంది. NTR ప్రభుత్వంలో మహిళలకు ఆస్తిలో సమాన హక్కు ఇవ్వడానికి సినీ సాహిత్యమే పునాది వేసింది.

4. దేశభక్తి & నమ్మకత్వ -- “దేశమును ప్రేమించుమన్నా”

పౌరాణిక పాత్రల్లో నటిస్తూనే NTR జాతీయ భావాన్ని వెంచారు. భారతీయ సంస్కృతిపై గర్వం కలిగించారు.

పాట: దేశమును ప్రేమించుమన్నా -- మంచి అన్నది వెంచుమన్నా -- దేశభక్తి

శ్లోకం: జనని జన్మభూమిష్ట స్వర్గాదపి గలియసి -- లవకుశ

విశ్లేషణ: కులం, మతం, ప్రాంతం కన్నా “భారతదేశం” ముందు అని చెప్పారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి కొత్తగా ఉన్న ఆ రోజుల్లో ప్రజల్లో జాతీయ సమైక్యత పెంచడంలో ఈ పాటలు కీలక పాత్ర పోషించాయి. రాముడు, కృష్ణుడు ద్వారా “ధర్మం కోసం నిలబడు” అనే సందేశాన్ని పరోక్షంగా ఇచ్చారు.

పేజీ 4: సందేశం 5 -- అవినీతిపై పోరాటం & సినీ సాహిత్య శైలి

5. అవినీతి, అధికార దుర్మనియోగంపై తిరుగుబాటు

NTR ఎక్కువగా రాజు, దేవుడి పాత్రలు వేశారు. కానీ రాజుగా నటిస్తూనే రాజుల తప్పును ఎత్తి చూపారు.

డైలాగ్: అధికారం ఉన్నవాడు సేవకుడే కానీ యజమాని కాదు -- నర్తనశాల

పాట: దుర్మార్గుడు రాజుల పాలనలో -- ప్రజలు పడే బాధలు -- దానవీర శూరకర్ణ

విశ్లేషణ: కౌరవుల సభలో కర్ణుడిగా, రావణుడి సభలో విభీషణుడిగా నిలబడి అన్యాయాన్ని ప్రక్షించారు. “ప్రజలే నిజమైన ప్రభువులు, నాయకుడు సేవకుడు మాత్రమే” అనే ప్రజాస్వామిక భావనను 1950ల్లోనే నాటారు.

దీర్ఘకాల ప్రభావం: సినీమాలో అవినీతిపరులైన రాజులను గద్దె దించిన NTR, 1982 మార్చి 29న నిజ జీవితంలో కూడా “అవినీతి ప్రభుత్వాన్ని” గద్దె దించి తెలుగుదేశం పార్టీ పెట్టారు. “కష్టజీవి రాజ్యం” అనే నినాదం సినీమా పాటల నుండి నేరుగా రాజకీయ మేనిఫెస్టోగా మారింది.

NTR సినీ సాహిత్య శైలి -- 4 ప్రత్యేకతలు

1. **పండిత పామర జన రంజకం:** సంస్కృత శ్లోకం “జనని జన్మభూమిశ్చ” తరువాత వెంటనే “కూలి రాజులురా” అనే పల్లె మాట. ఇద్దరికీ అర్థమయ్యేది.
2. **ఉద్బోధనాత్మకం:** “చేయకురా, తాగకురా, మేలుకోరా” అని సోదరుడిలా హితవు చెప్పే తీరు.
3. **వేషానికి తగ్గ సాహిత్యం:** రాముడుగా నీతి, కృష్ణుడుగా గీత, కర్ణుడుగా త్యాగం. వేషం మారినా సందేశం మారలేదు.
4. **కాలాతీతం:** 1955లో రాసిన లైన్ 2026లోనూ వర్తిస్తుంది. అందుకే ఇప్పటికీ రిమిక్స్ అవుతుంది.

పేజీ 5: ముగింపు -- సినీ సాహిత్యం నుండి ప్రజా ఉద్యమం వరకు

NTR గారి సినీ సాహిత్యాన్ని మూడు మాటల్లో చెప్పాలంటే: **అద్దం, ఆయుధం, ఆశ.**

అద్దం: సమాజంలో ఉన్న కుల వివక్ష అవినీతి, స్త్రీపై దాడి వంటి మచ్చలను ఆయన పాటలు అద్దంలా చూపించాయి.

ఆయుధం: ఆ మచ్చలను సరిచేయడానికి “పుణ్యము చేయి”, “మేలుకో”, “దేశాన్ని ప్రేమించు” అనే ఆయుధాలు ఇచ్చాయి.

ఆశ: “కూలి రాజులురా”, “చెమటోడ్డేవాడే వెలుగుబాట” అనే లైన్లు పేదవాడికి ఆశను, ఆత్మగౌరవాన్ని ఇచ్చాయి.

Cover Page

నటుడిగా NTR తెరపై దేవుడు. రచయితగా ఆయన తెరపై గురువు. ఆ గురువు చెప్పిన ఒక్క పాఠం: “మనిషిని మనిషిలా చూడండి”.

ఆయన మరణించి 30+ ఏళ్లు అయినా, ఆయన పాటలు ఇప్పటికీ ప్రజల గుండెల్లో మారుమోగుతున్నాయి. ఎందుకంటే అవి సినీ గీతాలు కావు, అవి జన చైతన్య గీతాలు. అందుకే NTR సినీ సాహిత్యం చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయింది.

References

1. సినీమాలు: మిస్టర్స్ 1955, లవకుశ 1963, దానవీర శూరకర్ణ 1977, నర్తనశాల 1963
2. పుస్తకం: “NTR -- నటుడు, నాయకుడు, సాహితీకారుడు” -- డా. చలసాని ప్రసాద్, 2000
3. మ్యాగజైన్: “స్వాతి” వారపత్రిక -- NTR శత జయంతి సంచిక, 2023
4. వ్యాసం: “సినీమా గీతాల్లో సామాజిక చైతన్యం” -- భారతి మాసపత్రిక, జూన్ 1983